

Hans Timmer (1912-1997), Stilleven met bloemen in een witte vaas

---

De stilte waar ik naar luister

TEKST: ANNEMIEK HOOGENRAAD

Op 13 september 2016 om 13:51 uur werd het oorverdovend stil. Op dat moment stierf onze moeder op het door haar uitgekozen moment, omdat ze zoveel moeite met ademen had. De stilte die er toen ineens was, wil ik onthouden: wat een rust, wat een ruimte, wat een licht en wat fijn om te zien hoe mijn moeder zich ontspande. Ontroerende stilte.

We zijn nu ruim een jaar verder en al terugkijkend zie ik verschillende soorten stilte in het proces van afscheid en rouw. De stilte die in mij valt als ik denk 'even mama bellen om...' en het gemis dat zich dan aandient. De stilte die er is omdat ik niet altijd alert meer hoef te zijn op mogelijke signalen waarin ik haar hulproep hoor. De stilte van de dingen die in de laatste dagen misschien nog besproken hadden moeten worden maar waarvoor geen adem meer was. De stilte waarin ik nu ook kan zien welke mooie dingen ik van haar heb aangenomen. De stilte waarin ik de volgende stappen

kan zetten naar mijn eigen autonomie. De stilte die soms oorverdovend is in alles wat ze laat horen, zien en voelen.

Blijkbaar was haar overlijden nodig om in al die stiltes de ruimte te vinden om mijn lijn met haar verder te ontwarren. Om patronen, niet alleen in mijn hoofd maar ook in mijn lijf, los te laten. Om naar een dieper niveau te dalen in mijn eigen veiligheid, in mijn basis. Om daar te kunnen blijven, ook als het heel spannend is. Om dichterbij te komen bij die wijze vrouw die ik wil zijn.

In die stilte kan ik zien en horen wie zij was voordat de verslaving zijn verwoestende grip op haar en onze relatie kreeg. Toen ze nog een energieke, ondernemende, betrokken en creatieve vrouw was die alles deed om mij en mijn broers op onze eigen benen in het leven te zetten. En dat is haar goed gelukt.

Ik vind de stilte in een schilderij dat ik op haar geboortedag op een veiling heb gekocht. Een boeket magnolia's. De trots in haar tuin waaronder wij haar thuis hebben mogen brengen. 🌸